

بررسی آگاهی، نگرش و عملکرد پرسنل بیمارستان آموزشی ساری در خصوص بازیافت کاغذ و اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۶: یک گزارش کوتاه

مجتبی حسن پور^۱، زهرا آقارلی^۲، سمیه جعفریان^۳

دریافت مقاله: ۹۷/۴/۲۷ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۹۷/۷/۱۸ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۹۷/۷/۲۸ پذیرش مقاله: ۹۷/۸/۲۰

چکیده

زمینه و هدف: از آنجایی که بازیافت کاغذ علاوه بر صرفه جویی انرژی، از مصادیق اجرایی سازی اقتصاد مقاومتی می باشد، لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین آگاهی، نگرش و عملکرد پرسنل بیمارستان آموزشی ساری در خصوص بازیافت کاغذ و اقتصاد مقاومتی انجام پذیرفت.

مواد و روش ها: در مطالعه توصیفی حاضر، ۱۵۱ نفر از کارکنان بیمارستان آموزشی ساری در سال ۱۳۹۶ به صورت سرشماری انتخاب و نظرات آنها در خصوص بازیافت کاغذ و اقتصاد مقاومتی توسط پرسش نامه بررسی شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص های آمار توصیفی و آزمون مجذور کای استفاده شد.

یافته ها: ۱۱۳ نفر (۷۴/۸ درصد) بازیافت را از مصادیق اقتصاد مقاومتی می دانستند. هم چنین بین انجام بازیافت در محل کار و آشنایی با مفهوم اقتصاد مقاومتی ارتباط معنی داری وجود داشت ($p=0/001$).

نتیجه گیری: مطالعه حاضر نشان داد که بیش از ۷۰ درصد افراد از آگاهی و نگرش کافی در خصوص بازیافت کاغذ برخوردارند، اما از نظر عملکرد نیاز به آموزش دارند.

واژه های کلیدی: آگاهی، نگرش، عملکرد، بازیافت

مقدمه

استراتژی طراحی شده توسط آژانس حفاظت محیط

زیست تحت عنوان مدیریت جامع پسماند، بازیافت اجزای پسماند به عنوان اولویت سوم (بعد از کاهش تولید و استفاده مجدد) و قبل از استراتژی های سوزاندن برای تولید انرژی و دفن مطرح است [۲]. به طوری که به وسیله

بسیاری از متخصصین علوم زیست محیطی بازیافت را راه حل اساسی برای کاهش میزان زباله تولیدی و کاهش مصرف منابع طبیعی و کاهش آلودگی های ناشی از استخراج مواد اولیه و تولید زباله معرفی می کنند [۱]. در

۱- دانشجوی دکترای مدیریت، رئیس حسابداری بیمارستان آموزشی ساری، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران، ایران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی بهداشت محیط، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران

۳- (نویسنده مسئول) کارشناس مهندسی بهداشت محیط، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران

تلفن: ۰۱۱-۳۲۰۴۰۰۲۰، دورنگار: ۰۱۱-۳۲۰۴۰۰۲۰، پست الکترونیکی: jafarian.s51@gmail.com

بازیافت می‌توان زباله را از نظر کمی و کیفی کنترل نمود اما نمی‌توان آن را به‌طور کلی از بین برد. بازیافت از لحاظ اقتصادی نیز به‌صرفه است [۳].

فرآیند بازیافت می‌تواند یکی از جنبه‌های عملی همسو با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نیز باشد. از منظر مقام معظم رهبری شاخص‌های اقتصاد مقاومتی شامل، استفاده از همه ظرفیت‌های دولتی و غیردولتی، حمایت از تولید ملی، مدیریت صحیح منابع، مدیریت الگوی مصرف، استفاده حداکثری از منابع هم‌چون طلای کثیف یا پسماند می‌باشد [۴]. یکی از الزامات حیاتی در راستای اجرای سیاست اقتصاد مقاومتی تشریک مساعی همگان است. یعنی هر کس در هر موقعیتی باید سهم خود را در قبال این مسیر به بهترین شکل ایفاء کند و بدیهی است تحت شرایط فعلی، عذری از کسی برای کوتاهی و انفعال پذیرفته نیست [۵-۶]، در همین راستا کارمندان دولتی و غیردولتی نیز باید تلاش خود را به‌کار گیرند. در مطالعه‌ای که توسط Aghalari و همکارش با عنوان بررسی الگوی بازیافت مواد در خانواده‌ها با عنایت به فرهنگ اسلامی انجام‌شده بود نشان دادند که ۲۸ درصد خانوارها با عبارت اقتصاد مقاومتی آشنایی داشته و ۵۱ درصد آن‌ها به امر بازیافت مبادرت می‌ورزیدند [۷]. در مطالعه دیگری پتانسیل بازیافت کاغذ در ادارات و مؤسسات یک استان مورد بررسی قرار گرفته است که از ۲۰ مؤسسه مورد بررسی تنها در یک مورد موضوع تفکیک و بازیافت کاغذ به اجرا در می‌آمده است [۸].

با توجه به اینکه بررسی آگاهی، نگرش و عملکرد گروه‌های خاصی مانند پرسنل درمانی در خصوص بازیافت حائز اهمیت است و می‌تواند الگویی برای اقشار مختلف مردم

باشد و هم‌چنین پسماندهای کاغذی در بیمارستان‌ها همراه با سایر پسماندها مخلوط می‌شود و با توجه به مزایای فراوان بازیافت از جمله کاهش مقدار زباله تولیدی، کاهش هزینه دفع، ذخیره‌سازی انرژی و منابع طبیعی [۹]، و از سوی دیگر تأثیر بازیافت در اجرا سازی اهداف اقتصاد مقاومتی در جامعه [۷]، این مطالعه با هدف تعیین آگاهی، نگرش و عمل‌کرد پرسنل بیمارستان آموزشی ساری در خصوص بازیافت کاغذ اجرا شد تا با آگاه سازی پرسنل درمانی در خصوص نقش مثبت بازیافت کاغذ در کمک به اقتصاد کشور گامی مثبت برداشته شود.

مواد و روش‌ها

این مطالعه توصیفی با همکاری ۲۰۰ نفر از کارکنان بیمارستان آموزشی ساری (بیمارستان ۲۵۰ تختخوابی با تخصص‌های داخلی، اطفال، چشم، ارتوپدی، انکولوژی جراحی) در شهرستان ساری واقع در استان مازندران در تابستان ۱۳۹۶ انجام شد. نمونه‌گیری به روش سرشماری از میان کلیه پرسنل بیمارستان شامل: پزشکان، پرستاران، کارکنان اتاق عمل، آزمایشگاه، کارکنان اداری، خدمات و غیره انجام شد.

معیار ورود نمونه‌ها به مطالعه کارکنانی بودند که بیش از یک سال سابقه کار داشتند و هم‌چنین از نظر نوع استخدام، کارکنان رسمی بودند. پرسش‌نامه‌ها در اختیار ۲۰۰ نفر از پرسنل قرار گرفت و به آنها فرصت داده شد تا در مدت دو هفته پرسش‌نامه را پاسخ دهند. هم‌چنین در طول دو هفته محققین این پژوهش، به صورت حضوری به پرسنل تکمیل پرسش‌نامه‌ها را یادآوری می‌کردند. به دلایل مختلفی هم‌چون بارکاری زیاد و عدم تمایل برخی

پرسنل در پاسخگویی به پرسشنامه‌ها، در نهایت ۱۵۱ نفر به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند. به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی، هدف از انجام پژوهش برای تمامی کارکنان مورد مطالعه توضیح داده شد و شرکت در پژوهش برای تمام آنان کاملاً اختیاری بود. به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه مانده و داده‌ها تنها به صورت کلی مورد استفاده قرار خواهد گرفت. هم‌چنین نیازی به نوشتن نام و نام خانوادگی نبود و به افراد یک کد داده شد. معیار خروج افراد از پژوهش عدم تمایل برای ادامه شرکت در مطالعه بود. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته بود که توسط پژوهش‌گران مطالعه حاضر طراحی شد. روایی پرسشنامه توسط ۵ تن از متخصصین بهداشت محیط مورد بررسی قرار گرفت و پایایی آن هم از طریق آلفای کرونباخ به دست آمد. پرسشنامه در چهار بخش تهیه شده بود. بخش اول: اطلاعات دموگرافیک (این قسمت شامل ۵ سؤال بود که اطلاعات شرکت‌کنندگان در خصوص سن، جنس، میزان تحصیلات، شغل و سابقه کار بود). بخش دوم: سؤالات آگاهی شامل ۵ سؤال (ضریب آلفا کرونباخ ۰/۷۷)، با سؤالاتی در خصوص آگاهی با مفهوم اقتصاد مقاومتی و روش‌های بازیافت بود. بخش سوم: سؤالات مربوط نگرش شامل ۷ سؤال (ضریب آلفا کرونباخ ۰/۷۴)، که کسب نمره بالاتر نشان دهنده نگرش بهتر در خصوص مسائل مربوط به بازیافت مواد زائد جامد بود. بخش چهارم: سؤالات عملکرد شامل ۸ سؤال (ضریب آلفا کرونباخ ۰/۸)، کسب نمره بالاتر نشان دهنده عملکرد بیشتر در خصوص مسائل مربوط به بازیافت مواد زائد جامد بود. در هر سه قسمت سؤالات آگاهی، نگرش و عملکرد، پاسخ‌ها به صورت طیف لیکرت پنج درجه‌ای از

کاملاً مخالف تا کاملاً موافق تنظیم شده بود که هر سؤال دارای امتیازی بین ۱ تا ۵ بود.

پس از جمع‌آوری اطلاعات و کدگذاری داده‌ها، جهت تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۲ و هم-چنین از شاخص‌های آمار توصیفی و آزمون‌های آماری مجذور کای به منظور تحلیل داده‌ها استفاده شد. سطح معنی‌داری آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج

نتایج حاصل از پردازش اطلاعات دموگرافیک کارکنان بیمارستان نشان داد که میانگین و انحراف معیار سنی شرکت‌کنندگان در مطالعه $37/33 \pm 9/05$ با دامنه سنی ۱۸ تا ۶۲ سال بودند. ۹۰ نفر (۵۹/۶ درصد) پرسنل مورد بررسی زن، ۷۴ نفر (۴۹ درصد) از نظر شغلی بیش‌ترین تعداد پرسنل پرستار، ۱۰۱ نفر (۶۶/۸ درصد) لیسانس و ۶۹ نفر (۴۵/۶ درصد) سابقه کار تا ۱۰ سال داشتند. ۱۱۵ نفر (۷۶/۱ درصد) با مفهوم اقتصاد مقاومتی آشنایی داشتند و ۱۱۴ نفر (۷۵/۴ درصد) اجرایی سازی اقتصاد مقاومتی در جامعه را ضروری می‌دانستند. ۹۱ نفر (۶۰/۲ درصد) بازیافت را از مصادیق اقتصاد مقاومتی می‌دانستند.

هم‌چنین ۱۱۷ نفر (۷۷/۴ درصد) معتقد بودند که مناسب‌ترین مکان تفکیک کاغذهای باطله در محل تولید است (جدول ۱). در پاسخ به سؤالات بخش نگرش، ۱۰۹ نفر (۷۲/۱ درصد) اقدامات انجام شده در خصوص اقتصاد مقاومتی در سطح جامعه را ناکافی می‌دانستند. ۱۳۳ نفر (۸۸ درصد) بیان نمودند بازیافت کاغذ در حفظ سرمایه ملی مؤثر است، ولی ۷۰ نفر (۴۶/۳ درصد) بازیافت کاغذ را کاری وقت‌گیر و پر دردسر می‌دانستند (جدول ۱).

جدول ۱- توزیع فراوانی پاسخ به سؤالات آگاهی، نگرش و عملکرد کارکنان بیمارستان آموزشی ساری در رابطه با بازیافت کاغذ و اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۶ (n=151)

پاسخ کارکنان بیمارستان					سؤالات
کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخالقم	کاملاً مخالفم	سؤالات آگاهی
(درصد) تعداد	(درصد) تعداد	(درصد) تعداد	(درصد) تعداد	(درصد) تعداد	
۳ (۱/۹)	۴ (۲/۶)	۲۹ (۱۹/۲)	۸۲ (۵۴/۳)	۳۳ (۲۱/۸)	من با مفهوم اقتصاد مقاومتی آشنایی دارم.
۴ (۲/۶)	۱۳ (۸/۶)	۲۰ (۱۳/۲)	۸۶ (۵۶/۹)	۲۸ (۱۸/۵)	من با ضرورت اجرایی سازی اقتصاد مقاومتی در کشور موافقم.
۶ (۳/۹)	۴ (۲/۶)	۲۶ (۱۷/۲)	۴۷ (۳۱/۱)	۴۴ (۲۹/۱)	بازیافت کاغذ از مصادیق اجرایی سازی اقتصاد مقاومتی است.
۲ (۱/۳)	۵ (۳/۳)	۱۷ (۱۱/۲)	۷۳ (۴۸/۳)	۵۴ (۳۵/۷)	بازیافت کاغذ باعث کاهش هزینه‌ها می‌شود.
۲ (۱/۳)	۱۰ (۶/۶)	۲۲ (۱۴/۵)	۷۰ (۴۶/۳)	۴۷ (۳۱/۱)	مناسب‌ترین مکان تفکیک کاغذهای باطله در محل تولید است.
سؤالات نگرش					
۳ (۱/۹)	۶ (۳/۹)	۳۳ (۲۱/۸)	۷۷ (۵۰/۹)	۳۲ (۲۱/۱)	اقدامات انجام شده در خصوص اقتصاد مقاومتی در سطح جامعه ناکافی بوده است.
۱۰ (۶/۶)	۳۸ (۲۵/۱)	۴۲ (۲۷/۸۲)	۴۸ (۳۱/۷)	۱۳ (۸/۶)	اقدامات انجام شده در خصوص اقتصاد مقاومتی در سطح جامعه و کشور منجر به عمل شده است.
۲ (۱/۳)	۱ (۰/۶)	۱۶ (۱۰/۵)	۶۲ (۴۱)	۷۰ (۴۶/۳)	بازیافت کاغذ در حفظ منابع زیستی و کاهش آلودگی مؤثر است.
۲ (۱/۳)	۵ (۳/۳)	۱۱ (۷/۲)	۶۸ (۴۵)	۶۵ (۴۳)	بازیافت کاغذ در حفظ سرمایه ملی مؤثر است.
۱ (۰/۶)	۲ (۱/۳)	۱۵ (۹/۹)	۵۸ (۳۸/۴)	۷۵ (۴۹/۶)	بازیافت کاغذ کار خدایسندانه‌ای است.
۱۳ (۸/۶)	۴۲ (۲۷/۸)	۳۸ (۲۵/۱)	۵۰ (۳۳/۱)	۲۰ (۱۳/۲)	بازیافت کاغذ کار وقت‌گیر و پردردسری است.
۲ (۱/۳)	۹ (۵/۹)	۲۱ (۱۳/۹)	۶۰ (۳۹/۷)	۵۹ (۳۵/۷)	بازیافت کاغذ جلوگیری از اسراف است.
سؤالات عملکرد					
۱۳ (۸/۶)	۳۵ (۲۳/۱)	۴۶ (۳۰/۴)	۳۳ (۲۱/۸)	۱۶ (۱۰/۵)	تاکنون شاهد اجرای مصادیق اقتصاد مقاومتی در محیط شغلی خود بوده‌ام.
۴ (۲/۶)	۱۶ (۱۰/۵)	۲۲ (۱۴/۵)	۸۵ (۵۶/۲)	۲۴ (۱۵/۸)	مصادیق اقتصاد مقاومتی را در زندگی خود به کار می‌گیرم.
۳ (۱/۹)	۷ (۴/۶)	۲۳ (۱۵/۲)	۶۷ (۴۴/۳)	۵۱ (۳۳/۷)	من حاضر به خرید کالاهای حاصل از کاغذهای بازیافتی مثل مدادهای بازیافتی هستم.
۳ (۱/۹)	۲۴ (۱۵/۸)	۴۲ (۲۷/۸)	۶۰ (۳۹/۷)	۲۲ (۱۴/۵)	من معتقدم کالاهای تولیدی از کاغذهای بازیافتی کیفیت مطلوبی ندارند.
۱ (۰/۶)	۱۲ (۷/۹)	۲۹ (۱۹/۲)	۷۵ (۴۹/۶)	۳۴ (۲۲/۵)	من از کاغذهای باطله یک رو دوباره استفاده می‌کنم.
۵ (۳/۳)	۴۳ (۲۸/۴)	۲۱ (۱۳/۹)	۹۹ (۶۵/۵)	۳۰ (۱۹/۸)	در محل کار من سطل زباله مخصوص جمع‌آوری کاغذهای باطله وجود دارد.
۱۰ (۶/۶)	۳۴ (۲۲/۵)	۲۵ (۱۶/۵)	۴۸ (۳۱/۷)	۳۴ (۲۲/۵)	من در محل کارم کاغذهای باطله را در سطل زباله مخصوص آن می‌اندام.
۶ (۳/۹)	۱۶ (۱۰/۶)	۲۲ (۱۴/۵)	۷۲ (۴۷/۶)	۳۵ (۲۳/۱)	من در منزل کاغذهای باطله را از سایر زباله‌ها جدا می‌کنم.

در پاسخ به سؤالات بخش عمل کرد، ۱۲۹ نفر (۸۵/۴ درصد) در محل کار خود سطل زباله‌ای جداگانه برای بازیافت کاغذ داشتند و ۸۲ نفر (۵۴/۳ درصد) تفکیک کاغذ را در محل کار و ۱۰۷ نفر (۷۰/۸ درصد) در محل زندگی خود تفکیک کاغذ را انجام می‌دهند. ۱۱۸ نفر (۷۸/۱ درصد) بیان کردند حاضر به خرید محصولات حاصل از بازیافت کاغذ هستند (جدول ۱).

آزمون آماری مجذور کای نشان داد سطح تحصیلات و آگاهی از اقتصاد مقاومتی و بازیافت کاغذ ($p=0/002$) ارتباط معنی‌داری وجود داشت، به طوری که افراد با سطح تحصیلات بالاتر، به انجام بازیافت اعتقاد بیشتری داشتند. میان انجام بازیافت در محل کار و آشنایی با مفهوم اقتصاد مقاومتی ($p=0/001$) ارتباط معنی‌داری وجود داشت.

آزمون آماری مجذور کای نشان داد میان جنسیت افراد با انجام عمل بازیافت در محل کار و منزل ارتباط معنی‌داری وجود داشت ($p=0/021$)، به طوری که انجام بازیافت در میان زنان بیشتر از مردان بوده است. اما آزمون‌های آماری میان سابقه کار و نوع شغل با فرآیند بازیافت ارتباط معنی‌داری نشان نداد ($p>0/05$).

بحث

در مطالعه حاضر بیشتر کارکنان آگاهی خوبی در خصوص اقتصاد مقاومتی و بازیافت کاغذ داشتند، به طوری که ۱۱۵ نفر (۷۶/۱ درصد) با مفهوم اقتصاد مقاومتی آشنایی داشتند و ۹۱ نفر (۶۰/۲ درصد) بازیافت را از مصادیق اقتصاد مقاومتی می‌دانستند. هم‌چنین ۱۱۷ نفر (۷۷/۴ درصد) معتقد بودند که مناسب‌ترین مکان تفکیک کاغذهای باطله در محل تولید است. هم‌چنین نتایج

مطالعه Mehdienejad و همکارانش تحت عنوان بررسی آگاهی، نگرش و عمل کرد مردم شهرهای گرگان، گنبد و علی آباد کتول در مورد مدیریت مواد زائد شهری نشان داد که میزان آگاهی و نگرش مردم در خصوص بازیافت پسماند در حد متوسط بود [۱۰]. این مطلب بیان‌گر آن است که با گذر زمان آگاهی و نگرش مردم در خصوص بازیافت افزایش یافته و در عمل کرد آن‌ها نیز اثر گذاشته اما تا رسیدن به نتایج بهتر و ارتقاء مستمر آگاهی افراد، هم‌چنان نیاز به آموزش مسائل مربوط به تفکیک و بازیافت وجود دارد.

در مطالعه حاضر ۱۲۹ نفر (۸۵/۴ درصد) کارکنان بیان نمودند که در محل کارشان سطل زباله جداگانه‌ای برای بازیافت کاغذ وجود دارد. شایان ذکر است که موضوع بازیافت کاغذ به دلیل جلوگیری از گسترش تخریب جنگل‌ها و قطع درختان، از نظر اقتصادی اهمیت دوچندانی پیدا می‌کند. علاوه بر آن بازیافت کاغذ ۷۵ درصد کاهش آلودگی هوا، ۵۰ درصد صرفه‌جویی در انرژی و ۹۰ درصد کاهش آلودگی آب‌ها را نیز در پی دارد [۱۱]. در این رابطه، Zhang و همکاران در مطالعه‌ای با عنوان دانشگاه سبز، توسعه مدیریت زباله‌های پایدار در آموزش عالی دانشگاه Southampton به‌عنوان یک مطالعه موردی، بازیافت جامع و ارائه خدمات قابل اطمینان از جمله قرار دادن سطل‌های بازیافت در هر آشپزخانه به‌طور متوسط باعث افزایش ۲۵ درصد بازیافت مواد زائد در این دانشگاه گردیده است [۱۲]. انجام فرآیند بازیافت به خصوص در منزل و محل کار نیازمند حداقل امکانات هم‌چون وجود سطل‌های زباله مجزا است تا تفکیک پسماند در مبدأ به‌درستی انجام شود و از این طریق انگیزه لازم برای

تفکیک، به خصوص تفکیک کاغذهای باطله در مبدأ ایجاد می‌شود.

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که ۸۸ درصد افراد معتقد بودند بازیافت کاغذ در حفظ سرمایه ملی مؤثر است. از طریق بازیافت کاغذ در مصرف ۶۹۵۳ گالن آب و ۴۶۳ گالن نفت صرفه‌جویی می‌شود [۱۳]. در مطالعه انجام‌شده توسط Alibeygi و همکارانش در شهر سیرجان تحت عنوان بررسی کمیت و کیفیت پسماندهای شهر سیرجان، با توجه به میزان ۷ تا ۹ درصد کاغذهای باطله در میان سایر پسماندها و با توجه به صرفه اقتصادی آن روی تفکیک کاغذ و بازیافت مناسب پسماندها تأکید شد [۱۴]. تفکیک و بازیافت کاغذ که از مصادیق اقتصاد مقاومتی محسوب می‌شود، زیرا علاوه بر صرفه اقتصادی، روی محیط‌زیست نیز اثر مطلوب خواهد گذاشت. بنابراین مبادرت به آموزش در این خصوص ضروری به نظر می‌رسد.

از نقاط قوت مطالعه حاضر پرداختن به موضوعی بهداشتی (بازیافت) و اجتماعی اقتصادی (اقتصاد مقاومتی) اشاره کرد، زیرا اقتصاد مقاومتی طی چند سال اخیر از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی مورد تأکید قرار گرفته و از سوی ایشان تأکید شده است که مصادیق اقتصاد مقاومتی نه تنها در حوزه اقتصاد، بلکه در حوزه‌های مختلف علوم هم‌چون بهداشت و درمان نیز باید تبیین شود. هم‌چنین از دیگر نقاط قوت این مطالعه می‌توان به

انجام این بررسی در میان پرسنل بیمارستان اشاره کرد که افراد اثرگذاری در درمان و پیش‌گیری از بیماری‌ها هستند. از نقاط ضعف و محدودیت‌های مطالعه حاضر می‌توان به عدم عودت تمامی پرسش‌نامه‌ها از سوی پرسنل بیمارستان اشاره کرد که این موضوع را می‌توان به دلیل بارکاری زیاد پرسنل، درک نمود.

نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر نشان داد که آگاهی و نگرش کارکنان در خصوص اقتصاد مقاومتی و بازیافت کاغذ در سطح خوبی قرار داشت اما از نظر عمل‌کرد برای رسیدن به وضعیت مطلوب نیاز به آموزش است. بنابراین باید در راستای نهادینه کردن مسائل بهداشتی به خصوص بازیافت که نقش مؤثری در سلامت مردم، محیط زندگی و نیز همسو با اهداف اقتصاد مقاومتی در جامعه است، آموزش‌های مستمری انجام شود. هم‌چنین پیشنهاد می‌شود در محیط‌های درمانی هم‌چون بیمارستان‌ها، سطل زباله‌ای مخصوص کاغذهای باطله وجود داشته باشد، تا این پسماندهای با ارزش از نظر اقتصادی، با سایر پسماندهای عفونی و درمانی مخلوط نشوند.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از همکاری کلیه پزشکان، پرستاران و سایر کارکنان بیمارستان که در پژوهش حاضر شرکت کردند و با پاسخ صادقانه به پرسش‌نامه‌ها ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، قدردانی می‌گردد.

References

- [1] Ghanbari Q, Arshi S, Kamri M, Soroush-Zadeh M. Strategic Factors of Household Solid Waste Segregation at Source Program, Awareness and Participation of Citizens of the 3 Municipality District of Tehran. *Community Health* 2015; 2(3): 149-56.
- [2] Solid waste management. Available at: URL: www.epa.gov, Accessed (2018, 6, 7).
- [3] Zazouli MA, Tayban SMR, Balarak D. The Quantity of Waste Produced at Mazandaran University of Medical Sciences and Evaluating the Possibility of Recycling. *J Health and Development* 2013; 2(2): 83-93. [Farsi]
- [4] Tirgar A, Aghalari Z. Assessing scientific outputs of Human Sciences Journals regarding resistive economy. *CJS* 2015; 2 (2) :16-23. [Farsi]
- [5] Tirgar A, Aghalari Z. Municipal Solid Waste Recycling an Action along with Resistive Economics. *Community Health* 2016; 3(2):138-46. [Farsi]
- [6] Tirgar A, Aghalari Z, Rabiei SM. The importance of social issues in medical sciences education. *J Med Edu* 2014-2015; 3(1): 39-45. [Farsi]
- [7] Aghalari Z, Tirgar A. A survey on recycling pattern of families according to Islamic culture. *Islam And Health J* 2015; 1(4): 21-6. [Farsi]
- [8] Zazouli MA, Mohseni Bandpei A, Eslami A, Sadeghi A. Survey on paper recycling potential in the head offices of Mazandaran province. *Iranian J Health and Environment* 2009; 1(2): 99-104.
- [9] Zhen-Shan L, Lei Y, Xiao-Yan Q, Yu-Mei S. Municipal solid waste management in Beijing City. *Waste management* 2009; 29(9): 2596-9.
- [10] Mehdinejad M-H, Rajaei G, Aryaie M, Ahmadi M, Saeedinia R-M. Awareness and performance of people of the cities of Gorgan, Gonbad ,and Aliabad Katool (Iran) regarding management of municipal solid waste materials. *J Mazandaran Uni of Med Sci* 2013; 23(106): 148-53. [Farsi]
- [11] Farzadkia M, Dalvand A, Taghdisi M. Evaluation of Economic and Environmental Aspects of Paper and Paperboard Recycling from Municipal Solid Wastes of Isfahan City . *ZJRMS* 2008; 10 (3). [Farsi]
- [12] Zhang N, Williams I, Kemp S, Smith N. Greening academia: Developing sustainable waste management at Higher Education Institutions. *Waste management* 2011; 31(7): 1606-16.
- [13] Amouei A, Mohammadi A, Ghaneian M, Amouei Ojaki M. Survey of Economical and Environmental Potential From Source Separation Plan of Municipal Solid Wastes in Zone 5 of Tehran. *TB* 2013; 11(3): 36-44.[Farsi]
- [14] Alibeygi A, Arabparizi V, Nasiri A, Amirmahani N, Shabani N, Tarzanan M, et al. Survey of Qualitative and Quantitative production of waste in the city of sirjan in winter 2013 and spring, summer and autumn 2014. *TB* 2016; 14(6): 103-11. [Farsi]

Study of knowledge, Attitude and Practice of Sari Training Hospital Personnel on Paper Recycling and Resistance Economy in 2017: A Short Report

M. Hasanpour¹, Z. Aghalari^۲, S. Jafarian^۳

Received: 18/07/2018 Sent for Revision: 10/10/2018 Received Revised Manuscript: 20/10/2018 Accepted: 11/11/2018

Background and Objectives: Paper recycling saves energy, and it is an example of resistance economy. Therefore, the purpose of this study was to determine knowledge, attitude and practice of Sari Training Hospital personnel on paper recycling and resistance economy.

Materials and Methods: In the present descriptive study, conducted in 2017, 151 staff of Sari Training Hospital were selected in census method and their views regarding paper recycling and resistance economy were investigated through a questionnaire. Descriptive statistics and chi-square test were used to analyze the data.

Results: 113 people (74.8%) considered recycling as an example of resistance economy. There was also a significant relationship between doing recycling at work and familiarity with the concept of resistance economy ($p=0.001$).

Conclusion: The present study showed that more than 70% of people have adequate knowledge and attitude about paper recycling, but they need training in terms of performance.

Key words: Knowledge, Attitude, Practice, Recycling

Funding: There was no funding for this study.

Conflict of interest: None declared.

Ethical approval: This project was not registered.

How to cite this article: Hasanpour M, Aghalari Z, Jafarian S. Study of knowledge, Attitude and Practice of Sari Training Hospital Personnel on Paper Recycling and Resistance Economy in 2017: A Short Report. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2018; 17 (9): 881-88. [Farsi]

1-PhD Student of Management, Accounting Director of Sari Educational Hospital, Mazandaran University of Medical Sciences, Mazandaran, Iran, ORCID: 0000-0001-6943-4358.

2-MSc Student of Environmental Health Engineering, Student Research Committee, School of Health, Gonabad University of Medical Sciences, Gonabad, Iran, ORCID: 0000-0002-9629-1433.

3- Environmental Health Engineering, Deputy of Health, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran
ORCID: 0000-0001-6943-4358.

(Corresponding Author) Tel: (011) 32040020, Fax: (011)32040020, Email: jafarian.s51@gmail.com